

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.184/2011/8. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a B-né H. E. alkalmazott által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű és a **II. rendű felperes neve** (címe) II. rendű felpereseknek, a Dr. Simon Zsuzsanna Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: Dr. Simon Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen kölcsön megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2010. december 1-jén meghozott 5. P. 21.447/2010/6. számú ítélete ellen az alperes részéről 9. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja akként, hogy - a perköltség kivételével - az abban megállapított fizetési kötelezettségét az alperes az ott meghatározott teljesítési időben a II. rendű felperes részére köteles teljesíteni. Az illeték visszatérítésére irányuló kérelmet a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Hajdú-Bihar Megyei Adóigazgatóságának rendeli megküldeni.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 515 100 (Ötszáztizenötezer-egyszáz) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 napon belül 12 496 065 Ft-ot, valamint 4 749 999 Ft tőkének a 2008. január 19. napjától a kifizetéséig járó, a mindenkorai jegybanki alapkamat 11 %-kal növelt összegének megfelelő mértékű, 1 222 331 Ft lejárt ügyleti kamatnak a 2008. július 19. napjától a kifizetés napjáig járó évi 6 %-os mértékű, 4 000 Ft lejárt díjtarozásnak a 2008. július 19. napjától a kifizetés napjáig évi 6 %-os mértékű késedelmi kamatát, valamint 257 500 Ft perköltséget. Megállapította, hogy ebben a részében az alperes fizetési kötelezettsége **K. V.** I. rendű, dr. K. P. II. rendű kötelezettekkel egyetemleges. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 napon belül 25 800 Ft perköltséget. Felhívta az APEH Észak-alföldi Regionális Igazgatóság Illeték Főosztályát, hogy 466 500 Ft többletilletéket a felperes részére utaljon vissza.

Az ítélet indokolása szerint a felperes a 2007. február 1. napján megkötött kölcsönszerződések alapján a **"B. A." Zrt.** kölcsönvevő részére 4 750 000 Ft, illetőleg 7 200 000 Ft összegű kölcsönt nyújtott egyaránt 2008. január 31-i lejáratúval. A kölcsönösszegek visszafizetésére az alperes, **dr. K. P. és K. V.** készfizető kezességet vállaltak. A **"B. A." Zrt.** adós ellen 2008. július 18-i kezdő időponttal felszámolási eljárás indult, amely az adósnak a felperessel szemben fennálló kölcsöntartozásait lejárttá tette.

A felperes 2008. szeptember 24-én írásban felszólította a készfizető kezeseket - így az alperest - 7 200 000 Ft tőketartozás, és azzal kapcsolatban 466 700 Ft ügyleti, 31 378 Ft késedelmi kamat, 1 000 Ft felszólítási költség, 7 200 Ft zárlati költség, összesen 7 686 278 Ft, továbbá 4 749 996 Ft tőke, azzal összefüggésben 294 696 Ft ügyleti, 20 703 Ft késedelmi kamat, 1 000 Ft felszólítási költség, 4 750 Ft zárlati költség, összesen 5 071 148 Ft megfizetésére, eredménytelenül.

Ilyen előzmények után a felperes fizetési meghagyás kibocsátását kérte a készfizető kezésekkel szemben, akik közül **dr. K. P.** és **K. V.** vonatkozásában a fizetési meghagyás jogerőre emelkedett. Az alperes a fizetési meghagyás ellen ellentmondással élt. A perré alakult eljárásban a felperes a követelését keresetként is fenntartotta. Az alperes a tárgyaláson a felperes követelését teljes egészében elismerte, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróság őt a rendelkező rész szerint marasztalta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezést nyújtott be, amelyben annak megváltoztatásával a felperes keresetének teljes elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az I. rendű felperes által a **"B. A." Zrt.**-nek nyújtott 4 750 000, illetve 7 200 000 Ft éven belüli lejáratú hitelek eredeti biztosítéka támogatási bevétel engedményezése, emellett a társaság tulajdonosainak készfizető kezességvállalása volt. Az alperes - aki a kölcsön nyújtásakor még a kölcsönvevő tagja és vezető tisztségviselője is volt, de utóbbi tisztségéről 2007. szeptember 3-án lemondott - a készfizető kezességet az eredeti kölcsönszerződésben foglaltak alapján vállalta. A kölcsönök 2008. január 31-én lejártak, az I. rendű felperes azonban erről az alperest nem értesítette, a kölcsönök visszafizetésére nem szólította fel, mely alapján az alperes alappal következtethetett arra, hogy az eredeti kötelezett határidőre teljesített. Az I. rendű felperes csak a kölcsönadós

elleni felszámolási eljárás kezdő időpontja, 2008. július 18-a után tett először lépéseket a kölcsön visszafizetése érdekében, amikor a kölcsönök eredeti biztosítéka, az engedményezés már nem volt érvényesíthető.

Az alperes fellebbezési álláspontja szerint a hitelt folyósító pénzügyintézetnek törvényes lehetősége lett volna a lejárt kölcsönök összegének behajtására a társaság bevételeiből 2008. január 31. és július 18-a közötti időszak alatt, ezt azonban meg sem kísérelte, az időközben megindult felszámolási eljárás miatt pedig a kölcsönök összege behajthatatlanná vált. Mindezekre tekintettel a felperes mint hitelező pénzügyintézet mulasztásával beállt a Ptk. 276. §-ának (2) bekezdésében foglalt jogi helyzet, amely szerint a követelés a jogosult hibájából vált időközben behajthatatlanná, ami a készfizető kezes szabadulását eredményezi.

Az I. rendű felperes a **"B. A." Zrt.**-vel kötött kölcsönszerződések alapján fennálló követeléseit a II. rendű felperesre engedményezte. A II. rendű felperes az eredeti felperes jogutódjaként a perbe való belépésének megengedését, az I. rendű felperes pedig a perből való elbocsátását kérte, amely utóbbihoz az alperes nem járult hozzá. A Debreceni Ítéltábla a 2011. július 4-én hozott Pf. I. 20.184/2011/7. számú végzésében megállapította, hogy a felperes jogutódja a II. rendű felperes (címe) azzal, hogy a perben a jogelőd pertársaként vesz részt.

A II. rendű felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, valamint a Pp. 224. §-ának (1) bekezdése alapján a rendelkező részben található számítási elírás kijavítását kérte, „úgy, hogy a követelés részletezését az indokolásban foglaltaknak megfelelően tüntetik fel”. Arra hivatkozott, hogy a rendelkező részből kimaradt a 7 200 000 Ft tőkeösszegű kölcsön és járulékainak feltüntetése.

Az I. rendű felperes ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-ának (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta, és azt az alábbiak szerint megalapozatlannak találta:

Az elsőfokú bíróság a perben 2010. október 27-én és 2010. december 1-jén tartott tárgyalást, amelyen ítéletet hozott.

Az előbbi tárgyalásról felvett 5. P. 21.447/2010/5. számú jegyzőkönyv szerint a tárgyaláson az alperes nem jelent meg, az utóbbi tárgyalásról készült 6. sorszámú jegyzőkönyv pedig a jelenlévő alperesnek azt a nyilatkozatát tartalmazza, miszerint: „teljes egészében elismerem a felperesi követelést mind jogalapjában, mind összecszerűségében.” Az elsőfokú bíróság az alperes nyilatkozata alapján a felperes alperessel szemben előterjesztett kereseti követelése jogalapjának és összecszerűségének fennállását helyesen állapította meg, ezért az alperesnek a keresettel egyezően történt marasztalása az ítéletben közölt indokokkal jogszerű és megalapozott volt. Az alperes fellebbezésében előadottak nem szolgálhattak alapul az elsőfokú bíróság által eljárási szabálysértés nélkül meghozott, kellően megindokolt ítélet kért megváltoztatásához vagy hatályon kívül helyezéséhez.

Az alperes a fellebbezésében az első fokú ítélet kért megváltoztatásának indokául alaptalanul hivatkozott arra, hogy az adott esetben a Ptk. 276. §-ának (2) bekezdésében

írt, a készfizető kezesi felelősség alóli mentesülését jelentő körülmény áll fenn, amelynek vizsgálata és megállapítása az elsőfokú bíróság részéről elmaradt.

A Pp. 3. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bíróság a polgári ügyek körében felmerült jogvitát erre irányuló kérelem esetén bírálja el. Ilyen kérelmet - ha a törvény eltérően nem rendelkezik - csak a vitában érdekelt fél terjeszthet elő. A jogvita kérelemre való elbíráltóságának kizárólagossága másik oldalról a hivatalbóli eljárás tilalma a polgári (peres) eljárásban is a fél rendelkezési jogának érvényesülését garantálja. Ennek pedig valamennyi fél vonatkozásában érvényesülnie kell. A Pp. 3. §-ának (2) bekezdése és a Pp. 215. §-a egybevetéséből a rendelkezési elv figyelembevételével az következik, hogy a bíróság az alperes ellenkérelmén túlterjeszkedve nem hozhat az alperes nyilatkozatához képest reá kedvezőbb határozatot, következésképp az alperest marasztalni kell az általa elismert követelésben. (BH 2005. 34.)

A jelen esetben a 2010. december 1-jei tárgyaláson az alperes a vele szemben előterjesztett teljes keresetre vonatkozó elismerő nyilatkozatot tett, ami - a Pp-nek a tárgyalás rendjét szabályozó 139. §-ában írt rendelkezésére figyelemmel - azzal a következménnyel járt, hogy az elsőfokú bíróságnak - az alperes érdemi ellenkérelme hiányában - nem kellett tisztáznia a perbeli jogvita kereteit, és nem kellett az alperest tájékoztatnia a Pp. 3. §-a (3) bekezdésének megfelelően a bizonyítási kötelezettségéről sem, minthogy az - a hivatalból vizsgálandó kérdések kivételével - a tényállításaihoz és a vitás kérdésekhez kötődött volna, ami a teljeskörű kereset-elismerésre tekintettel nem volt. A Pp. 141. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy a fél köteles a tényállításait, nyilatkozatait, bizonyítékait - a per állása szerint - a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben előadni, illetve előterjeszteni. E szerint a fél nyilatkozattételi kötelezettségének legáltalánosabb törvényi határideje a per állása szerinti, a gondos és az eljárást elősegítő megfelelő idő, ami alperesi pozícióban azt jelenti, hogy a keresettel szembeni ellenkérelmében, az első tárgyaláson, illetve a felperes nyilatkozatai alapján kell a tényállításait, illetőleg a bizonyítékait előterjeszteni olyan időben, hogy az az eljárás ésszerű határidőn belüli érdemi befejezését biztosítsa. A felek attól nincsenek elzárva, hogy kérelmeiket az eljárás későbbi szakaszában megváltoztassák, új tényelőadásokat tegyenek vagy további bizonyítást indítványozzanak, amely joggal azonban csak a per állása szerint, a gondos és az eljárást segítő pervitelnek megfelelő időben élhetnek. (Debreceni Ítéltábla Pf. II. 20.183/2010/2.)

A Pp. 235. §-ának (1) bekezdése meghatározza az elsőfokú bíróság fellebbezhető határozata ellen benyújtott fellebbezés tartalmát. E szerint a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Ebből következően az alperes jelen esetben a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében írt tilalomra tekintettel a fellebbezésében nem hivatkozhatott eredményesen a Ptk. 276. §-a (2) bekezdésének alkalmazását megalapozó tényre (tényekre), mivel az(ok) nyilvánvalóan nem az elsőfokú bíróság határozatának meghozatala után jutott(ak) tudomására, amit egyébként a fellebbezésében nem is állított.

A Pp. 235. §-ának (1) bekezdése ugyan azt is tartalmazza, hogy még a fellebbezési eljárásban is sor kerülhet új tény állítására és új bizonyítékra történő hivatkozásra akkor,

ha az az elsőfokú határozat jogsértő voltának alátámasztására irányul attól függetlenül, hogy az mikor jutott a fél tudomására, azzal a feltétellel azonban, hogy a Pp. 141. §-ának (6) bekezdésében foglaltakat ebben az esetben is alkalmazni kell. A Pp. 141. §-ának (6) bekezdése akként rendelkezik, hogy ha a felek valamelyike a Pp. 141. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettségével alapos ok nélkül késlekedik, és e kötelezettségének a bíróság felhívása ellenére sem tesz eleget, akkor a bíróság határozhat a fél előadásának bevétele nélkül.

A felterjesztett iratokból megállapíthatóan a jelen esetben az elsőfokú bíróság 2010. október 27-én tűzött első tárgyalásra az alperest az általa térítvevényen 2010. október 29-én személyesen átvett időző végzéssel idézte, amely tartalmazta azt a felhívást, hogy: "az alperesnek a keresetre legkésőbb a tárgyaláson nyilatkoznia kell, és elő kell adnia a védekezésének alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait. Az ügyre vonatkozó okiratait pedig be is kell mutatnia. Nyilatkozatát ennél a bíróságnál már a kitűzött határnap előtt is benyújthatja, továbbá ennél a bíróságnál, illetve a lakóhelye vagy munkahelye szerint illetékes helyi bíróság előtt félfogadási időben jegyzőkönyvbe mondhatja".

Az alperes részére 2010. november 15-én szabályosan kézbesített 5. P. 21.447/2010/5. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben pedig a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése szerint tájékoztatta az alperest (is) a bizonyítási kötelezettségéről, a hivatalbóli bizonyítás kizártságáról, illetve egyidejűleg figyelmeztetve őt az ezzel kapcsolatos nyilatkozatai következő tárgyaláson történő elmulasztásának a következményeire is. Ennek ellenére az alperes a 2010. december 1-jei tárgyaláson elhangzott tényállításaival kapcsolatban sem terjesztett elő bizonyítási indítványt, ugyanakkor a felperes kereseti követelését mind jogalapjában, mind összecszerűségében teljes egészében elismerte. A 2010. december 1-jei tárgyaláson tett tényállításait alátámasztó bizonyítékokra való hivatkozás, bizonyítási indítvány hiányában pedig az elsőfokú bíróság az alperes kereset-elismerése hiányában is a nyilatkozatának bevétele nélkül érdemi határozatot hozhatott a Pp. 141. §-ának (6) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság részéről eljárási szabálysértés elkövetésének hiányában pedig a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében foglaltak szerint az alperesnek már nem volt lehetősége arra, hogy a fellebbezésében olyan új tényre (vagy bizonyítékra) hivatkozhasson, amelynek előterjesztését felhívás ellenére határidőn belül elmulasztotta. Annak pedig nincs jelentősége, hogy az elsőfokú eljárás során az alperesnek jogi képviselője nem volt, mivel az első fokon eljáró megyei bíróság előtti eljárásban a fél számára a jogi képviselet igénybevétele nem kötelező, az elsőfokú bíróság pedig ezzel összefüggésben sem követett el eljárási szabálysértést.

Mindezek miatt a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében megfogalmazott eljárási okból az ítélet tábla a fellebbezésben előadottakat nem vehette figyelembe.

Miután az I. rendű felperes az alperessel szemben fennálló jogszerű követelését az elsőfokú bíróság határozatának meghozatala után a II. rendű felperesre engedményezte és erről az alperes a perben értesült, a Ptk. 328. §-ának (4) bekezdése értelmében teljesítést - engedményesként - a II. rendű felperes követelhet. Az I. rendű felperes ugyanakkor a II. rendű felperes pertársaként peres fél maradt, mivel az alperes nem járult hozzá a perből való elbocsátásához. Ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéleti rendelkezését a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben változtatta meg akként,

hogy az abban megállapított marasztalás teljesítésére az alperest a II. rendű felperes javára kötelezte, nem érintve az alperesnek az I. rendű felperes részére elsőfokú perköltség fizetésére kötelezését.

Az Itv. 81. §-a (2) bekezdésének első mondatában említett esetekben (ha az illeték megfizetése illetékbélyeggel történt) az illeték visszatérítése iránti eljárásban az eljárni illetékes hatóság - „A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról” szóló 2010. évi CXXII. törvény 3. §-ának (1) bekezdése, 4. §-a (1) bekezdésének c) pontja értelmében, valamint a törvény 81. §-ának (1) bekezdésében adott felhatalmazás alapján kiadott „A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetéről és egyes szervek kijelöléséről” szóló 273/2010. (XII. 9.) Korm. rendelet 47. §-a (2) bekezdésének e) pontja alapján - a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak a bíróság székhelye szerinti megyei (fővárosi) adóigazgatósága. Mindezekre tekintettel az ítélőtábla a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésének második fordulata alapján az elsőfokú bíróság ítéletét e részében is megváltoztatta akként, hogy a jelen jogerős határozatot a 273/2010. (XII. 9.) Korm. rendelet 47. §-a (2) bekezdés e) pontjában meghatározott szervének, a Hajdú-Bihar Megyei Adóigazgatóságnak kell megküldeni.

Az eredménytelenül fellebbező alperes az ügyvédi munkadíjból eredően keletkezett saját másodfokú perköltségét a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján maga köteles viselni, a felpereseknek ugyanakkor a másodfokú eljárásban igazolt költsége nem merült fel, ezért az ítélőtábla a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést mellőzte.

Az alperes illetékfeljegyzési jog kedvezményben részesült. Az emiatt fellebbezésén le nem rótt, az Itv. 41. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékű fellebbezési illetéknek az állam részére történő megfizetésére kötelezése a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 15. §-ának (1) és (3) bekezdésén alapul.

D e b r e c e n, 2011. szeptember hó 30.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Riczu András s.k. előadó bíró, Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hiteléről:

tisztviselő